

SETE
ANNUAL CONFERENCE

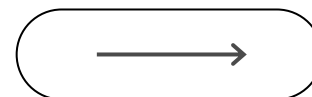
Shaping the Future
of Tourism

19/12/2024

Ομάδες Συζήτησης

Ο τουρισμός στην Ελλάδα.
Προκλήσεις, ευκαιρίες και βιώσιμες προοπτικές

aboutpeople

Ηλίας Τσαουσάκης
για τον ΣΕΤΕ

Ταυτότητα έρευνας

- 8 focus groups των 6 ή 7 ατόμων
- Συνολική τελική συμμετοχή: 55 άτομα
- Ημερομηνίες διεξαγωγής
29 Οκτωβρίου έως 1 Νοεμβρίου 2024.
- Η διάρκεια της κάθε ομάδας ήταν δύο ώρες.
- Συζητήθηκαν διεξοδικά ζητήματα που αφορούν την εικόνα του τουρισμού, τα εργασιακά, τη βιωσιμότητα και το μέλλον της τουριστικής ανάπτυξης στη χώρα μας.

Η εικόνα της χώρας

Η Ελλάδα είναι μια χώρα

με τεράστιες δυνατότητες και προοπτικές.

Εκφράζεται η ανάγκη για

περισσότερο οργανωμένες προσπάθειες,

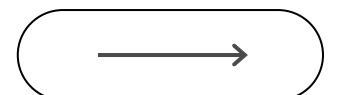
ώστε να προσφέρει καλύτερες συνθήκες διαβίωσης στους πολίτες της.

Η γενική αίσθηση που επικρατεί είναι αυτή

μιας «μεταβατικής περιόδου»,

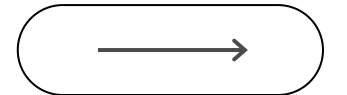
με αργή πρόοδο

και επιτακτική ανάγκη για ουσιαστικές αλλαγές.

Τι μας κάνει υπερήφανους

Η υπερηφάνεια για την Ελλάδα
πηγάζει από την ιστορία, τον πολιτισμό,
τις αξίες, τη φύση και τους ανθρώπους της.

Ωστόσο ...

παρατηρείται ένας προβληματισμός
για το αν η σύγχρονη Ελλάδα
ανταποκρίνεται στις αξίες και τα ιδανικά του παρελθόντος,

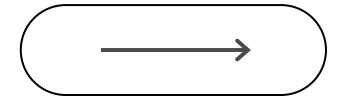
Τα θετικά

- ~ Φυσική ομορφιά,
- ~ Πολιτιστική κληρονομιά.
- ~ Τουριστική ελκυστικότητα,
- ~ Διασκέδαση και καλός τρόπος ζωής.
- ~ Σημάδια προόδου σε τομείς όπως ο ψηφιακός μετασχηματισμός και οι υποδομές.

Τα αρνητικά

- ~ Οικονομική πίεση,
(ακρίβεια, μισθοί, πληθωρισμός)
- ~ Αίσθημα κοινωνικής και προσωπικής ανασφάλειας,
- ~ Διχασμός μεταξύ προσδοκιών και πραγματικότητας.

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Οι ερωτώμενοι αναδεικνύουν τον τουρισμό
ως τον κυρίαρχο κλάδο της ελληνικής οικονομίας.

Παράλληλα ...

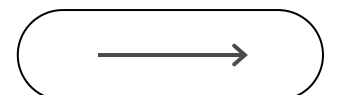
επισημαίνουν άλλους κλάδους με δυναμική,

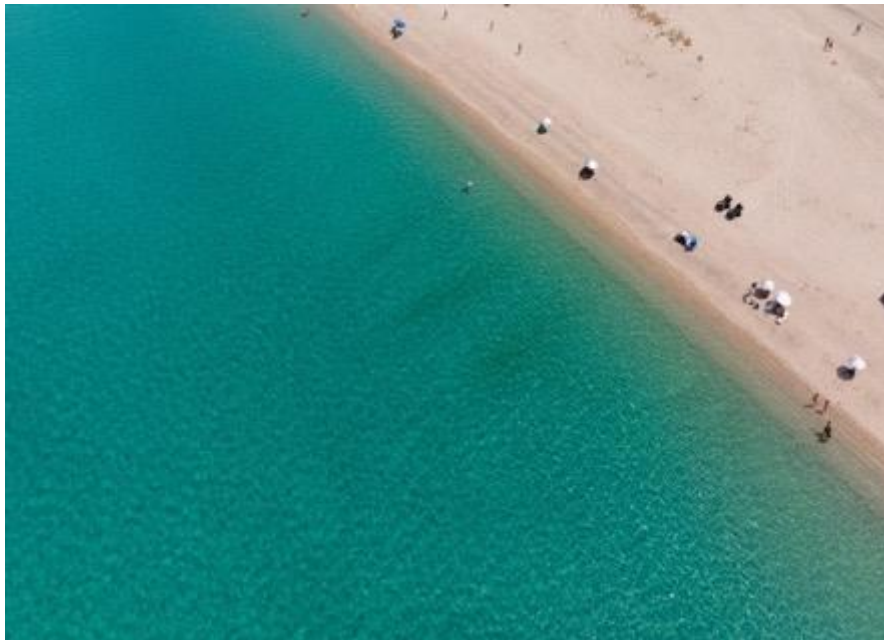
όπως η ναυτιλία,

η γεωργία,

η εστίαση

και το real estate.

Ο ελληνικός τουρισμός σήμερα

Οι πρώτες λέξεις

που έρχονται στο μυαλό των ερωτώμενων
όταν σκέφτονται τον τουρισμό στην Ελλάδα
αναδεικνύουν δύο βασικές όψεις:

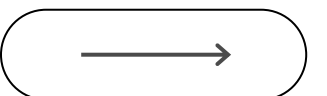
την φωτεινή πλευρά της χώρας για τους επισκέπτες,

που είναι όμορφη,
φιλική και ελκυστική,

και από την άλλη...

τις προκλήσεις που συνδέονται

με τη διαχείριση του τουρισμού.

08

Από τη μια πλευρά

οι απαντήσεις εστιάζουν
στα φυσικά πλεονεκτήματα της Ελλάδας,
όπως ο ήλιος, η θάλασσα,
οι παραλίες, τα μνημεία
Αλλά και ...
η φιλοξενία, η γαστρονομία,
ο τρόπος ζωής.

Από την άλλη

διατυπώνονται προβληματισμοί για
την ακρίβεια,
το περιβάλλον,
τον υπερτουρισμό,
τις συνθήκες εργασίας,
και την άνιση κατανομή των ωφελημάτων.

Ο τουρισμός στην Ελλάδα.

Σύμφωνα με τους ερωτώμενους,
ο τουρισμός στην Ελλάδα

βρίσκεται σε φάση ανάπτυξης

και είναι κύρια πηγή εσόδων για την Ελληνική οικονομία.

Οι αριθμοί των αφίξεων δημιουργούν

θετική εικόνα και αισιοδοξία ...

Αναδεικνύονται όμως και οι προκλήσεις,

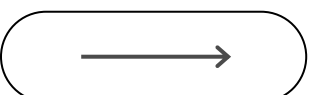
Απαιτούνται επενδύσεις σε υποδομές,

δικαιότερη κατανομή των ωφελημάτων

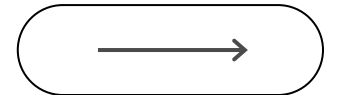
και σχεδιασμός,

που θα εξασφαλίζει τη βιωσιμότητα του κλάδου,

τόσο για τους επισκέπτες όσο και για τις τοπικές κοινωνίες.

Τα πλεονεκτήματα

Φυσικά Χαρακτηριστικά

Ήλιος,
θάλασσα,
παραλίες,
νησιά.
Ιδανικό κλίμα,
καθαρά νερά.

01

Πολιτιστική Κληρονομιά

Ιστορία,
αρχαιολογικοί
χώροι
Τοπικά ήθη,
έθιμα,
ελληνική
κουλτούρα.

02

Γαστρονομία και Εστίαση

Υψηλή ποιότητα
φαγητού &
τοπικών
προϊόντων.
Διεθνώς
αναγνωρισμένη
ελληνική κουζίνα.

03

Φιλοξενία και Αυθεντικότητα

Ζεστοί,
φιλόξενοι
άνθρωποι.
Νυχτερινή ζωή
και
αίσθηση
ελευθερίας.

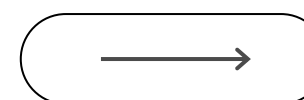
04

Υποδομές και Ανάπτυξη

Σύγχρονες
ξενοδοχειακές
μονάδες,
Ποικιλία
εναλλακτικών
μορφών
τουρισμού,

05

Τα μειονεκτήματα

Υποδομές και Καθαριότητα

Ελλιπείς υποδομές
(δρόμοι,
αεροδρόμια,
συγκοινωνίες,
υποδομές για
ΑμεΑ)
Έλλειψη
καθαριότητας,
σκουπίδια.
απουσία σωστής
οργάνωσης

01

Ακρίβεια και Υπερτουρισμός

Φαινόμενα
υπερτουρισμού,
οδηγούν σε
ακρίβεια και
αισχροκέρδεια.
Αυτό πλήττει τόσο
τους τουρίστες
όσο και τους
ντόπιους.

02

Έλλειψη Στρατηγικής και Πολυμορφίας

Μονοδιάστατη
προώθηση
συγκεκριμένων
μορφών
τουρισμού.
Παρατηρούν
έλλειψη
στρατηγικού
σχεδιασμού.

03

Προβλήματα Επαγγελματισμού

Η απουσία
επαγγελματικής
συμπεριφοράς
από ορισμένους
επαγγελματίες και
η λογική της
"αρπαχτής"
υπονομεύουν
τη συνολική
εμπειρία.

04

Περιβαλλοντικοί Παράγοντες

Φαινόμενα όπως
οι πυρκαγιές και η
λειψυδρία
αναφέρονται ως
αρνητικοί
παράγοντες,
που επηρεάζουν
την εικόνα και την
εμπειρία του
τουρισμού.

05

Υπερτουρισμός – Μύθοι και αλήθειες

Πως τον ορίζουν ?

Μαζική προσέλευση τουριστών

που ξεπερνά τη φέρουσα ικανότητα

ενός προορισμού,

επιβαρύνοντας ...

υποδομές,

φυσικούς πόρους

και την καθημερινότητα των κατοίκων.

Πως τον αντιλαμβάνονται ?

Συνωστισμό σε καταλύματα,

εστιατόρια, παραλίες και δρόμους,

που οδηγεί σε πτώση

της ποιότητας των υπηρεσιών

και αλλοίωση του τοπικού χαρακτήρα.

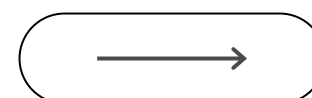
Το φαινόμενο συνδέεται

με αυξημένο κόστος ζωής για τους κατοίκους

και ...

δυσκολία εύρεσης στέγης

λόγω φαινομένων όπως το Airbnb.

Υπερτουρισμός – Μύθοι και αλήθειες

Υπάρχει πρόβλημα τελικά ?

Στην αντίληψη τους

αποτελεί μια **τοπική**,

αλλά **υπαρκτή** πρόκληση,

με **εντοπισμένα** προβλήματα

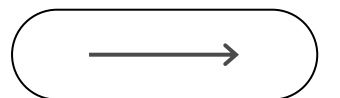
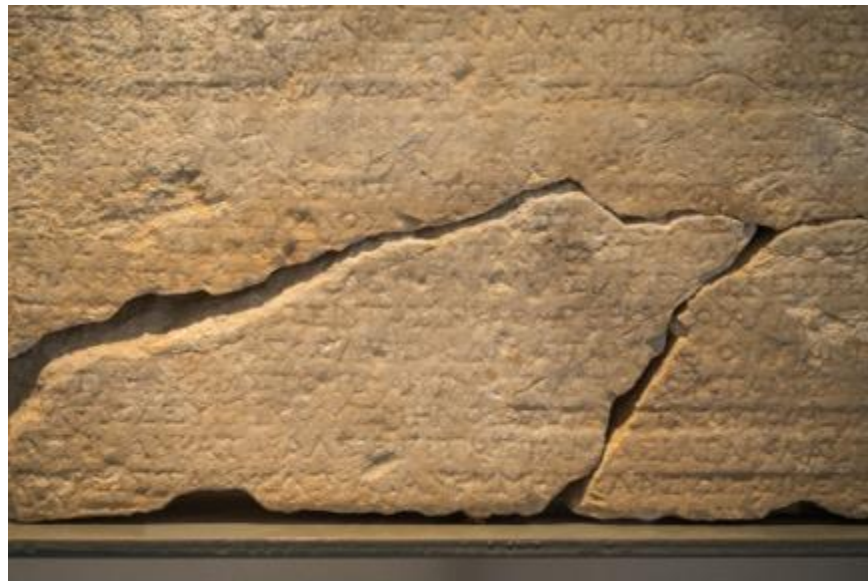
σε δημοφιλείς προορισμούς

όπως η Σαντορίνη και η Μύκονος.

Αν και οι ερωτώμενοι δεν θεωρούν το φαινόμενο γενικευμένο,

εκφράζουν ανησυχία για τη μελλοντική του κλιμάκωση

και ζητούν συγκεκριμένα μέτρα.

Υπερτουρισμός – Μύθοι και αλήθειες

Τι χρειάζεται για να αντιμετωπιστεί?

Απαιτείται συνδυασμός

άμεσων μέτρων και μακροπρόθεσμων στρατηγικών.

Για τους ερωτώμενους

η λέξη κλειδί είναι η ισορροπία

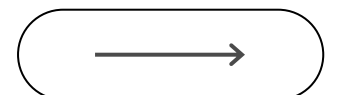
και η ανάγκη να τηρείται πάντα ένα μέτρο.

Η πολιτεία οφείλει να διασφαλίσει
τη βιωσιμότητα του τουριστικού προϊόντος,

ενισχύοντας ταυτόχρονα

την ποιότητα ζωής των κατοίκων

και την προστασία του περιβάλλοντος.

Και τι πιστεύουν ότι πρέπει να γίνει?

1^ο

**Ανάγκη για
ενίσχυση των
υποδομών:**

Υποδεικνύεται η ανεπάρκεια στις βασικές υποδομές (ιδιαίτερα σε δημοφιλείς περιοχές όπως η Σαντορίνη και η Μύκονος).

01

2^ο

**Διαχείριση
επισκεψιμότητας:**

Προτάσεις για ανώτατο όριο τουριστών σε συγκεκριμένες περιοχές, έλεγχος στις αφίξεις κρουαζιερόπλοιων

02

3^ο

**Χρονική και
χωρική διασπορά:**

Επέκταση της τουριστικής περιόδου και ενίσχυση εναλλακτικών μορφών τουρισμού.

03

4^ο

**Ρύθμιση της
αγοράς Airbnb:**

Ανάγκη για έλεγχο και φορολογική ρύθμιση των βραχυχρόνιων μισθώσεων που αυξάνουν το κόστος διαβίωσης.

04

5^ο

**Ενεργό ρόλο
της πολιτείας:**

Κρατική παρέμβαση, με πολιτικές βιώσιμης ανάπτυξης και επενδύσεις για την ενίσχυση των τοπικών κοινωνιών.

05

16

Εργασιακά ζητήματα

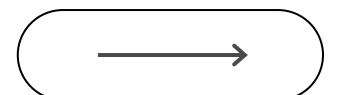
Η εικόνα για τις εργασιακές συνθήκες στον τουρισμό

παρουσιάζει μεγάλες προκλήσεις
και διακυμάνσεις ανάλογα με την τοποθεσία,
την επιχείρηση και τη θέση εργασίας των ερωτώμενων.

Τα βασικά προβλήματα περιλαμβάνουν ...

- ~ εργασιακά δικαιώματα,
- ~ εξαντλητικά ωράρια,
 - ~ έλλειψη ρεπό,
- ~ χαμηλούς μισθούς,

σε σχέση με την εργασία που παρέχεται.

Εργασιακά ζητήματα

Και τι πιστεύουν ότι πρέπει να γίνει ?

1^{ον} Αυστηρότερη
νομοθεσία και έλεγχοι
από το κράτος.

Δημιουργία αυστηρών
κανονισμών
για τις επιχειρήσεις
και συχνοί έλεγχοι και
επιθεωρήσεις.

01

2^{ον} Βελτίωση υποδομών
και συνθηκών
για τους εργαζομένους.

Εξασφάλιση κατάλληλων
καταλυμάτων,
επαρκών αποδοχών
και τήρηση των εργασιακών
δικαιωμάτων.

02

3^{ον} Εκπαίδευση και
εξειδίκευση του
προσωπικού.

Προγράμματα κατάρτισης
που διασφαλίζουν
πρόσληψη εξειδικευμένου
προσωπικού αντί για
ανειδίκευτους εργαζομένους.

03

Μια λεπτή Ισορροπία

Τουρισμός & Περιβάλλον

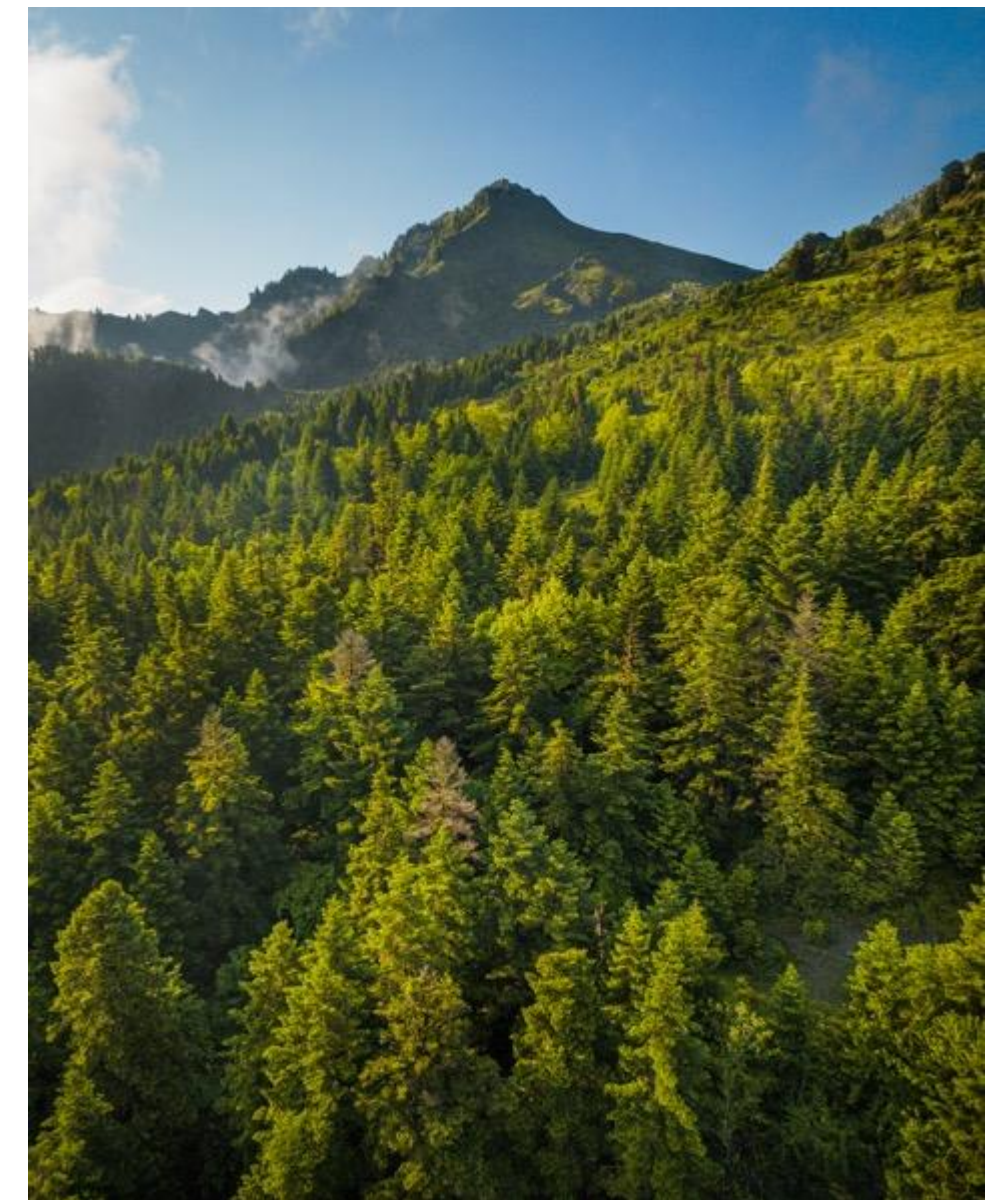
Η σχέση του τουρισμού με το περιβάλλον
βρίσκεται σε μια λεπτή ισορροπία.

Δεν θεωρείται μια δραστηριότητα
που καταστρέφει το περιβάλλον

Όμως ...

Σύμφωνα με τους ερωτώμενους,
ο τουρισμός μπορεί να έχει περιβαλλοντικές επιπτώσεις
που σχετίζονται με ..

- ~ Υποβάθμιση Φυσικών Πόρων και Τοπίων,
- ~ Ρύπανση και Υπερκατανάλωση Ενέργειας.

Τουρισμός & Περιβάλλον

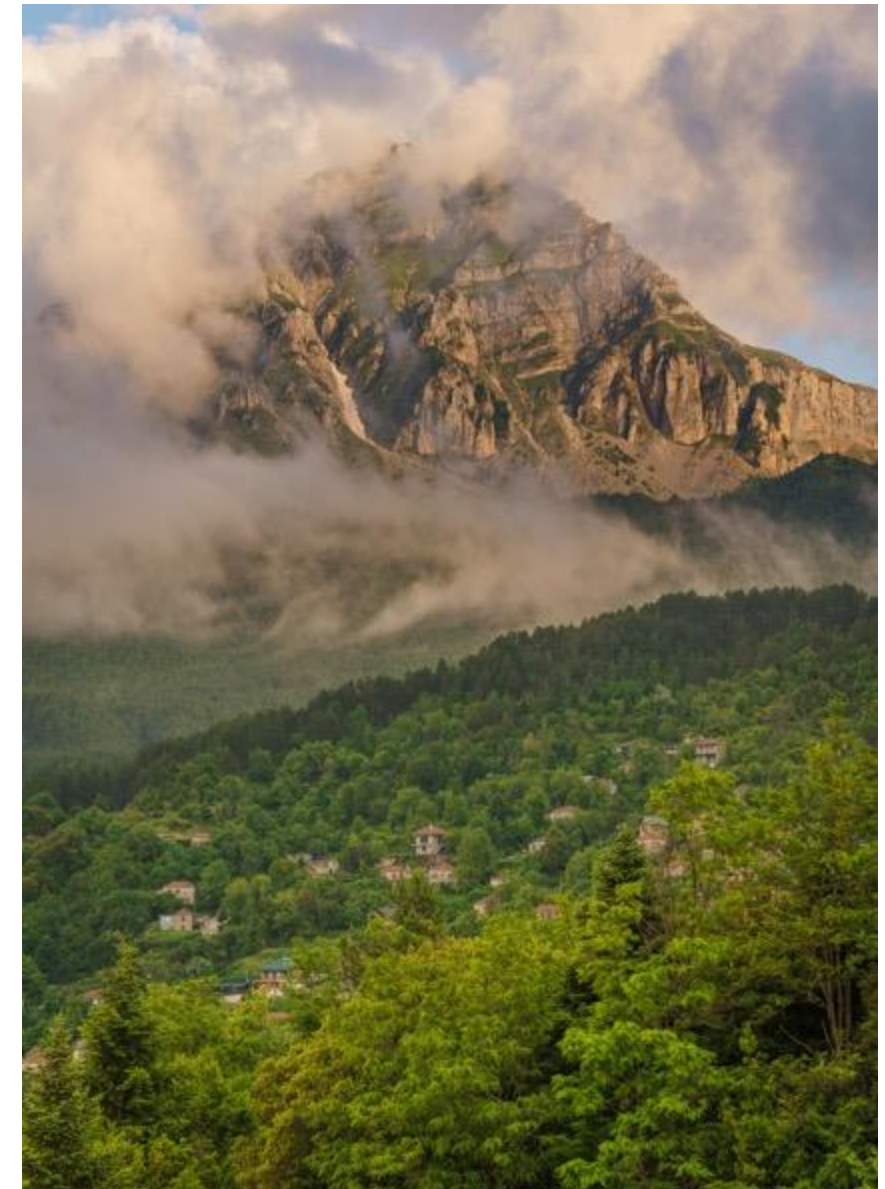
Και είναι ιδιαίτερα σημαντικό
να μην διαταραχθεί αυτή η ισορροπία.

Η εξισορρόπηση τουριστικής ανάπτυξης
και περιβαλλοντικής προστασίας,
αποτελεί σύμφωνα με τους ερωτώμενους

κρίσιμη πρόκληση για τη χώρα.

Για τη βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη, απαιτείται:

- ~ Στρατηγικός σχεδιασμός και έλεγχος.
- ~ Επένδυση σε πράσινες υποδομές.
- ~ Ευαισθητοποίηση και Εκπαίδευση όλων των εμπλεκόμενων μερών.

Μια κρίσιμη πρόκληση

Προκλήσεις και στόχοι

Τουρισμός & Περιβάλλον

Η έννοια της βιωσιμότητας

γίνεται αντιληπτή από τους συμμετέχοντες

ως μια ισορροπία

μεταξύ της κάλυψης των αναγκών του παρόντος
και της εξασφάλισης των πόρων
για τις επόμενες γενιές.

Σύμφωνα με τους ερωτώμενους,

η βιωσιμότητα στον ελληνικό τουρισμό

δεν αποτελεί πολυτέλεια ή μόδα,

αλλά αναγκαιότητα.

Μπορεί η βιωσιμότητα να ενσωματωθεί στο τουριστικό μοντέλο;

Πρέπει
με βάση
8
συγκεκριμένες
προϋποθέσεις:

- 1^{ον} Δημιουργία αναπτυξιακού σχεδίου τουρισμού ανά περιοχή**
με βάση τη φέρουσα ικανότητα.
- 2^{ον} Επέκταση της τουριστικής περιόδου**
για την αποσυμφόρηση δημοφιλών προορισμών.
- 3^{ον} Αυστηρότερη επιβολή περιβαλλοντικών κανονισμών**
και ελέγχων στις τουριστικές επιχειρήσεις.
- 4^{ον} Δημιουργία οικονομικών κινήτρων**
για την υιοθέτηση βιώσιμων πρακτικών από επιχειρήσεις.
- 5^{ον} Συνέργεια κράτους, επιχειρηματιών και πολιτών**
για τη διαχείριση του τουρισμού.
- 6^{ον} Εφαρμογή καλών πρακτικών από άλλες περιοχές**
(π.χ., Τήλος, Αστυπάλαια).
- 7^{ον} Εκπαίδευση των πολιτών και τουριστών**
σε θέματα περιβαλλοντικής προστασίας.
- 8^{ον} Ανάπτυξη του ποιοτικού τουρισμού**
και αποφυγή υπερτουρισμού.

SETE
ANNUAL CONFERENCE

Shaping the Future
of Tourism

22

Συμπεράσματα

Ο τουρισμός στην Ελλάδα.
Προκλήσεις, ευκαιρίες και βιώσιμες προοπτικές

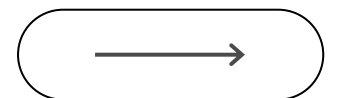

Συμπεράσματα

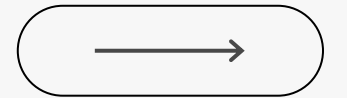
Η ανάλυση της έρευνας αποκαλύπτει
τέσσερις βασικές κατηγορίες αντιλήψεων για τον τουρισμό,
οι οποίες αντικατοπτρίζουν διαφορετικές
προτεραιότητες, προσδοκίες αλλά και ανησυχίες.
Αυτές οι οπτικές προσεγγίζουν τον τουρισμό

ως ...

οικονομική δραστηριότητα,
δυναμική πρόκληση,
περιβαλλοντική επιβάρυνση
αλλά και ως
ευκαιρία για καινοτομία
και βιώσιμη ανάπτυξη.

Αναγνωρίζουν τον τουρισμό ως τον κύριο μοχλό της ελληνικής οικονομίας.

1. Ο Τουρισμός ως Οικονομικός Πυλώνας

Αντίληψη:
Ο Τουρισμός
είναι
η "βαριά βιομηχανία"
της Ελλάδας.

Κεντρική οπτική:

Ο τουρισμός συνδέεται στενά με την **οικονομική ανάπτυξη**, την προσέλκυση επενδύσεων και τη δημιουργία θέσεων εργασίας.

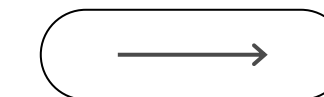
Τα θετικά του κλάδου αναδεικνύονται, ενώ οι αρνητικές επιπτώσεις του θεωρούνται αναγκαίο κόστος ή "παρενέργειες".

Ανησυχίες:

Παρά την αναγνώριση της σημασίας του τουρισμού, γίνεται κριτική για την **έλλειψη κρατικής στήριξης**, νομοθετικής πλαισίωσης και εκπαίδευσης.

Ευκαιρίες:

Ο τουρισμός προσφέρει **σταθερές βάσεις για οικονομική ανάπτυξη**. Ενισχύοντας την εκπαίδευση και προωθώντας καινοτόμες υπηρεσίες, ο κλάδος μπορεί να αναδείξει την Ελλάδα ως **κορυφαίο προορισμό παγκοσμίως**.

**Αναγνωρίζουν τον τουρισμό ως οικονομικό παράγοντα,
αλλά βλέπουν και άλλες θετικές πτυχές του.
Κυρίως άνδρες με υψηλό επίπεδο μόρφωσης**

**2.
Ενημερωμένοι
&
Τεκμηριωμένοι
Παρατηρητές**
**Αντίληψη:
Ο Τουρισμός
δυναμική
εξελισσόμενη
δραστηριότητα**

Κεντρική οπτική:

Ο τουρισμός στην Ελλάδα
εξελίσσεται
και προσφέρει υψηλής
ποιότητας παροχές.
Η κατάρτιση και η εμπειρία του
ανθρώπινου δυναμικού
αναγνωρίζονται ως ισχυρά
πλεονεκτήματα,
ενώ γίνεται κριτική στις
υποδομές και στον κεντρικό
σχεδιασμό.

Ανησυχίες:

Οι υποδομές και η
έλλειψη στρατηγικής ανάπτυξης
θεωρούνται εμπόδια.
Παρότι η Ελλάδα προοδεύει,
ο ρυθμός εξέλιξης του κλάδου
δεν είναι ομοιόμορφος.

Ευκαιρίες:

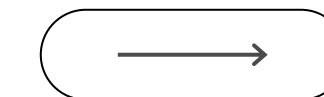
Αυτή η ομάδα βλέπει τον τουρισμό
**ως πεδίο δυνατοτήτων,
προτείνοντας
την ενσωμάτωση καινοτομιών.**
Η αξιοποίηση νέων
κατευθύνσεων,
όπως ο βιώσιμος
αλλά και ο θεματικός τουρισμός,
αποτελεί βασικό μοχλό
ανάπτυξης.

26

Βλέπουν τον τουρισμό ως παράγοντα περιβαλλοντικής επιβάρυνσης.

Κυρίως γυναίκες με υψηλό επίπεδο μόρφωσης

και ισχυρή περιβαλλοντική συνείδηση.

3.

**Περιβαλλοντικά
ευαισθητοποιημένοι**

Αντίληψη:

**Ο Τουρισμός
επιβαρύνει το
περιβάλλον και τις
κοινωνικές
ισορροπίες.**

Κεντρική οπτική:

Ο τουρισμός στην Ελλάδα αναγνωρίζεται ως μοχλός οικονομικής ανάπτυξης, όμως ... και ως δραστηριότητα που προκαλεί **επιβάρυνση στο περιβάλλον,** στον κοινωνικό ιστό και στις εργασιακές σχέσεις.

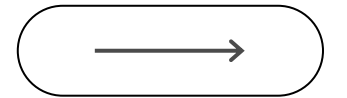
Ανησυχίες:

Η κλιματική αλλαγή, η υποβάθμιση των φυσικών πόρων και η υπερσυγκέντρωση τουριστών αποτελούν βασικούς προβληματισμούς. Επιπλέον, επικρίνονται οι εργασιακές σχέσεις στον τουριστικό κλάδο.

Ευκαιρίες:

Ο βιώσιμος τουρισμός και οι φιλικές προς το περιβάλλον πολιτικές μπορούν να μετατρέψουν τον τουρισμό σε θετικό μοχλό αλλαγής. Η αξιοποίηση περιοχών με ήπιο οικολογικό αποτύπωμα μπορεί να προσελκύσει υψηλού επιπέδου τουρίστες.

Αναγνωρίζουν τον τουρισμό ως αναπόσπαστο κομμάτι της οικονομικής τους δραστηριότητας.

Κυρίως νεότερες γενιές και εργαζόμενοι σε τουριστικούς προορισμούς

4. Νέες Γενιές και Εργαζόμενοι στον Κλάδο

Αντίληψη:
Ο Τουρισμός
ως πηγή ευκαιριών
και επαγγελματικής
ανάπτυξης

Κεντρική οπτική:

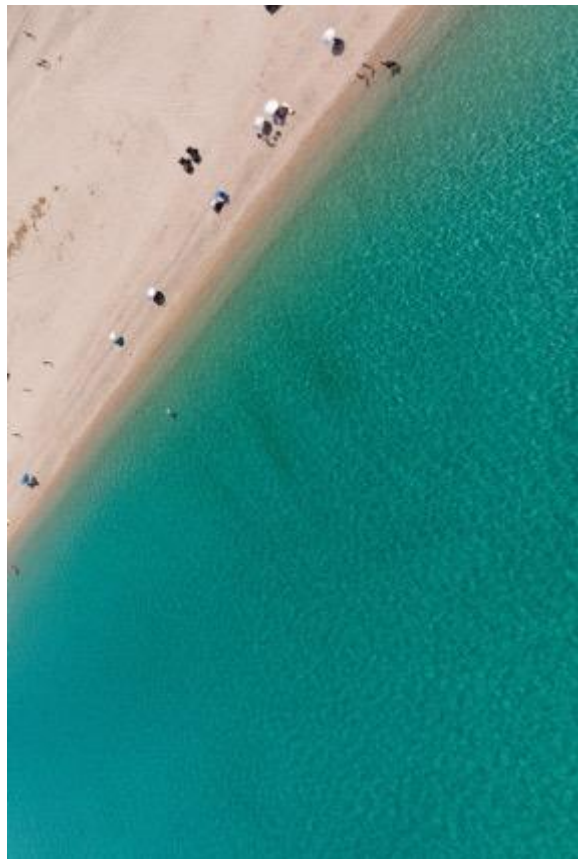
Για τους νέους,
ο τουρισμός αποτελεί
πηγή εισοδήματος
και επαγγελματικής
προοπτικής,
παρά τις δυσκολίες στις
εργασιακές συνθήκες.

Ανησυχίες:

Οι σκληρές
εργασιακές συνθήκες
και η εποχικότητα,
θεωρούνται βασικά
μειονεκτήματα.

Ευκαιρίες:

Η ενίσχυση
της τουριστικής περιόδου
και η εισαγωγή μέτρων
για βελτίωση
των συνθηκών εργασίας
μπορούν να καταστήσουν τον
τουρισμό πιο ελκυστικό και
βιώσιμο για τη συγκεκριμένη
ομάδα.

Συμπεράσματα

Η σχέση των ανθρώπων που συμμετείχαν στην έρευνα με τον τουρισμό αποτυπώνεται ως

σύνθετη και πολυδιάστατη.

Αντιλαμβάνονται τον τουρισμό

κυρίως μέσα από την οικονομική του σημασία,

καθώς τον αναγνωρίζουν

ως βασικό πυλώνα ανάπτυξης της Ελλάδας,

Ταυτόχρονα όμως ...

αναδεικνύουν τις προκλήσεις

που αυτός συνεπάγεται.

Συμπεράσματα

Οι απαντήσεις τους
περιγράφουν την ανάγκη

για μια επαναδιατύπωση
του τουριστικού μοντέλου,

- όπως το αντιλαμβάνονται -
με στόχο να δημιουργηθεί

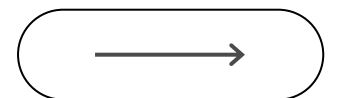
ισορροπία

ανάμεσα ...

στην οικονομική ανάπτυξη,

την κοινωνική δικαιοσύνη,

και την περιβαλλοντική βιωσιμότητα.

Συμπεράσματα

Η μεγάλη πρόκληση σήμερα
είναι να βρεθούν οι τρόποι

για να εξισορροπηθούν τα πολλαπλά αιτήματα

και οι ανησυχίες που εκφράστηκαν,

δημιουργώντας ένα νέο θετικό αφήγημα

για ένα τουριστικό μοντέλο

που θα είναι ταυτόχρονα

βιώσιμο,

ανταποδοτικό,

ανταγωνιστικό,

και κοινωνικά δίκαιο.

SETE
ANNUAL CONFERENCE

Shaping the Future
of Tourism

19/12/2024

Ομάδες Συζήτησης

Ο τουρισμός στην Ελλάδα.

Προκλήσεις, ευκαιρίες και βιώσιμες προοπτικές

aboutpeople

Ηλίας Τσαουσάκης
για τον ΣΕΤΕ